

Kontrollenheten
Arne Andersson
Tfn: 036-155258
Mobilnr: 070-3267595
E-post: Arne.Andersson@jordbruksverket.se

Klassificeringsverksamheten 2014

Övergripande

För att ge ett korrekt underlag för avräkning till djurleverantörerna och för handel med slaktkroppar använder vi ett gemensamt klassificeringssystem. Grunden för det systemet är gemensamt för alla länder inom EU och kommissionen använder vår klassificering för att kunna jämföra och bedöma marknaden för kött inom hela EU. Det är viktigt att klassificeringen görs på samma sätt och ger samma resultat över hela landet.

Jordbruksverket ger ut detaljregler för klassificering av slaktkroppar, kontrollerar hela systemet och certifierar slakteriernas klassificerare.

Klassificeringsstatistik finns på webbplatsen www.jordbruksverket/kottklassning under rubriken Statistik. Regler, broschyrer och filmer som beskriver systemet kan beställas på Jordbruksverkets hemsida eller av klassificeringsgruppen.

I Sverige är huvudregeln att alla kontrollslakterier klassificerar det de slaktar, men slakterier som enbart slaktar egna djur och styckar dem kan få dispens. För att få en sådan dispens måste man ansöka om det hos Jordbruksverket. En bra början är att kontakta klassificeringsgruppen och resonera om möjligheten till dispens.

Kontroller

Vår klassificeringsgrupp ansvarar för kontrollen av systemet. Under året har Anders Eriksson, Kenny Persson, Håkan Jonsson och under det sista kvartalet även Arne Andersson ingått i klassificeringsgruppen. Håkan var samordnare fram till och men november då han gick i pension och Arne tog över den rollen. Förutom att genomföra kontroller har deltagarna i gruppen även deltagit i utbildning av klassificerare, i EU-gemensamt arbete och informerat berörda parter och andra intresserade om systemet.

Målsättningen för kontrollarbetet är att säkerställa att alla slakterier som klassificerar gör det korrekt och likartat, oavsett om de är stora eller små eller finns i olika delar av landet. EU ställer också krav på hur många kontroller som vi ska göra och vad de ska innehålla.

Kontrollerna har omfattat två till tre oanmälda kontrollbesök per kvartal för de större slakterierna, 16 slaktlinjer för nöt, 12 för svin och 4 slaktlinjer för får. De

något mindre kontrollslakterierna med 15 slaktlinjer för nöt och 7 slaktlinjer för får har kontrollerats minst en gång per kvartal. De 36 små slakterier som klassificerar besöktes minst en gång under året. Under 2014 har inga kontroller utförts på styckningsfirmor. Inte heller har några kontrollslakterier för ren kontrollerats. Det fanns under året 26 små slakterier som endast slaktade och styckade egna djur och som har dispens från klassificering. Under 2014 har ingen lantbrukare begärt omkontroll av klassificerade djur.

Av alla kontrollbesök ledde 28 (varav 20 gällde nöt och 8 får) till åtgärder som återbesök eller vidareutbildning av berörd klassificerare.

Vår bedömning är att klassificeringssystemet har fungerat bra under året som gått.

Tabell 1. Omfattning på kontroller 2014

	Nöt	Svin	Får
Antal kontrollerade slakterier	59	53	62
Antal kontroller	248	105	134
Antal kontrollerade klassificerare	72	152	53
Antal kontrollerade slaktkroppar	9589	6249*	4307
Andel av slaktade djur, %	2,4	0,3*	1,4
Putsningskontroll	615	712	206

*Grisar klassade med Autofom III I Kristianstad är inte medräknade

Utbildning

Under året har vi inte hållit någon utbildning för klassificerare av tamdjur, men däremot en vidareutbildning för renklassificerare i Grundnäs, Västerbotten. Ett antal klassificerare har också fått mängdträning hos klassificerarna vid slakteriet i Kalmar. Vi är tacksamma mot slakteriet och dess personal som ställer upp och stöttar de som behöver göra praktikdelen i utbildningen av klassificerare.

Inspektörerna har genomfört tre samtrimningsövningar för att säkerställa att nivån på bedömningarna är lika oavsett vilken inspektör som gör dem. Två av dessa övningar gjorde vi tillsammans med inspektörer från Danmark respektive Norge.

EU-verksamhet

Håkan har medverkat vid en EU-inspektion av klassificering och prisrapportering i Finland och Estland. Han deltog också i expertgruppen som agerade facit under Irlands försök med en ny maskin för nötklassning.

EU har hållit ett par möten specifikt inriktade på klassificering. Dessa hölls inom ramen för förvaltningskommittén för animaliska produkter. Mötena har dels syftat till att sammanfatta verksamheten föregående år, dels att påbörja ett arbete med att förändra regelverket som rör klassificering och prisrapportering.

Sverige är med i ett europeiskt nätverksprojekt för skattning av vävnadsfördelning i levande och slaktade djur. Håkan och Arne deltog i en konferens inom det projektet.

Utveckling

Projekt Ny svinekvation

Projektet för att uppdatera ekvationen för svinklassificering är avslutat. Genom att använda en datortomograf (skiktröntgen) som komplement till dissektioner kunde kostnaden minskas med en tredjedel till två miljoner kronor.

Projektet har visat att den ekvation som används idag fortfarande beskriver de svenska grisslaktkropparna väldigt väl och att köttprocenten är korrekt. Det gäller både för Avelspoolens och Scans grisar.

Att vi ligger ett par procent under Danmark och Norge i medelköttprocent har andra orsaker som slaktvikt, foder, intensitet och rassammansättning. Nuvarande GP2-ekvation är fortfarande optimal med hänsyn till säkerhet vid rangering av slaktkropparna.

Autofom III

En del i projektet för uppdaterad svinekvation har varit att ta fram en ekvation som kan användas med instrumentet Autofom III. Det är HKScans slakteri i Kristianstad som har bytt ut en tidigare version mot den modernare Autofom III. Bytet skedde i juni efter en tids intrimning och kontrollklassificeringar.

Marmorering

Svenskt Kött's initiativ Nötköttlyftet inleddes i juni 2012 och har bland annat lett fram till en svensk standard för marmoreringsbedömning. Alla intresserade slakterier har fått en introduktion i marmoreringsbedömning och vid årets slut var det fyra slakterier som hade anslutit sig till systemet. Jordbruksverket har träffat Svenskt Kött vid ett par tillfällen och våra inspektörer kommer med start första kvartalet 2015 att kontrollera att slakteriernas bedömningar görs korrekt.

Avtal med Danmark

Både i Sverige och i Danmark utförs kontrollerna av ett fåtal personer, två till tre stycken. Det gör att kontrollsystemet blir sårbart vidd exempelvis längre sjuk-skrivningar. Därför har vi tecknat ett avtal med Danmark om att kunna använda det

andra landets klassificeringsinspektörer vid behov. I avtalet ingår också att vi årligen ska träffas och samtrimma våra EUROP-bedömningar. Med Norge har vi haft liknande utbyten, men där finns ännu bara muntliga överenskommelser.

Plan för kontrollen år 2015

Det nordiska möte för klassificeringskontrollanter som hålls vartannat år kommer 2015 att hållas i Sverige och ge möjlighet till samtrimning mellan alla nordiska kontrollanter.

Kontrollenheten på Jordbruksverket tar över kontrollerna av att prisrapporteringen fungerar och det kommer att ta några veckors arbete. Som tidigare nämnts kommer också tillämpningen av marmoreringsstandarden att kontrolleras

Under våren kommer vi att genomföra en komplett utbildningsomgång för nya klassificerare. Då ingår en inledande teorikurs, en svinklassningskurs och en kurs i EUROP-klassning. Utöver dessa moment kommer deltagarna att genomföra en praktikvecka på slakteriet i Kalmar.